

KONINKLIJK

LGOG

samen de geschiedenis van LIMBURG ONTDEKKEN

Kring Weert

J.H.P. Lammeretz
Secretaris
T. +31-6 12 69 73 07
info@dealdenborgh.nl

Activiteit: Van zoenkruis tot guillotine
Misdaad en straf in onze regio (16de–19de eeuw)
Door: Thieu Wieërs
Wanneer: maandag 26 januari 2026 om 19.30 uur
Waar: Brasserie-hotel Antje van de Statie, Stationsplein 1, 6001 CH Weert
Entree: € 5 inclusief koffie/thee

Weert, 15 januari 2026

Aan de leden van de Kring Weert van het L.G.O.G.

Geachte dames en heren,

Ook in het nieuwe jaar heeft het bestuur van de kring Weert e.o. weer diverse activiteiten gepland om het erfgoed in onze regio een podium te geven.

In samenwerking met meer dan tien culturele organisaties uit Weert wordt momenteel gewerkt aan de ontwikkeling van een breed cultureel programma ter gelegenheid van **200 jaar Zuid-Willemsvaart**.

Maar we starten het nieuwe jaar met een erudiete lezing, verzorgd door niemand minder dan Thieu Wieërs uit Geistingen.

Van zoenkruis tot guillotine

Misdaad en straf in onze regio (16de–19de eeuw)

Aan de hand van een reeks goed gedocumenteerde casussen belicht Thieu Wieërs de historische evolutie van **misdaad, misdrijf en straf** in onze regio. Daarbij gaat de aandacht niet alleen uit naar de gepleegde feiten, maar ook naar de betrokken personen: zowel daders als slachtoffers die

uit dit gebied afkomstig waren. Een centrale vaststelling is dat de aard van de misdrijven doorheen de eeuwen opvallend weinig veranderde, terwijl de **opvattingen over schuld, boete en bestraffing ingrijpende transformaties ondergingen**.

De lezing behandelt onder meer het gebruik van **pelgrimages als straf- of verzoeningsmiddel**, met bestemmingen als Jeruzalem, Rome en Compostella, maar ook meer regionale bedevaartsoorden zoals Wilsnack en Keulen.

Daarnaast komt een **“peijs” in Neeritter uit 1538** aan bod, evenals de oprichting van een zoenkruis na een dodelijk geweldsdelict.

Verder wordt stilgestaan bij de **vrouwengratie in Thorn van 15 mei 1651** naar aanleiding van een moordzaak, en bij de **brandstichting in de Uffelsemolen en de moord op een dienstmeid** door Jacobus Hallen, met bijzondere aandacht voor de gerechtelijke afhandeling in 1726.

Een belangrijk onderdeel vormt de bespreking van de **bokkenrijderszaken** uit Thorn en Geistingen (1785) en uit Neeroeteren (1790), met een late uitloper in Antwerpen in 1793. Deze dossiers maken duidelijk hoe sterk de rechtspraak kon verschillen tussen de lokale schepenbanken en het later ingevoerde Franse gerecht.

Foto van de guillotine opgeslagen in het voormalig stadsmagazijn in de Dominicanenkerk te Maastricht. Foto: Beeldbank Historisch Centrum Limburg. Fotocollectie GAM 21134

Ten slotte komen de **guillotinerings van drie inwoners uit het kanton Maaseik in Luik in 1798** aan bod – een primeur in de regio – evenals een **late brandbrief uit 1822**, geschreven door Mathijs Verkennis uit Hunsel aan Simon Bullens uit Stramproy.

Samen tonen deze voorbeelden een langzame maar fundamentele verschuiving: **van openbare en vaak gruwelijke lijfstraffen naar vrijheidsstraffen**, die de opkomst markeren van een moderner en meer gecodificeerd strafrecht.

Spreker

De heer **Thieu Wieërs** (Geistingen, 1942) was wiskundedocent bij het toenmalige Kruisherencollege in Maaseik en bouwde daarnaast gedurende meerdere decennia een indrukwekkende reputatie op als **heemkundige en genealoog**. Hij geldt als een autoriteit op het vlak van de lokale en regionale geschiedenis van Midden-Limburg en Belgisch-Limburg.

Hij is al 20 jaar **mede-animator van de Cultuurhistorische Zomer** en is al jarenlang **docent van cursussen genealogie**, waarin hij zijn expertise en methodiek op een toegankelijke en didactische manier overdraagt aan een breed publiek.

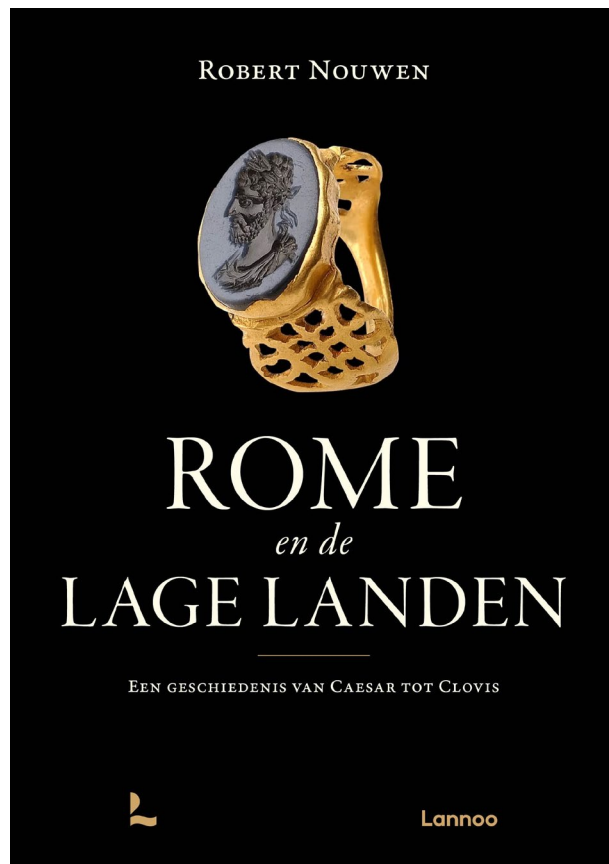

In december 2022 kreeg hij de **Cultuurprijs van de gemeente Kinrooi** en de **gouden speld van het LGOG** voor zijn jarenlange inzet voor erfgoed, cultuur en geschiedenis.

Door zijn grondig archiefonderzoek, talrijke publicaties en lezingen heeft hij een blijvende bijdrage geleverd aan het bewaren en ontsluiten van het lokale erfgoed. Zijn werk wordt gekenmerkt door historische nauwkeurigheid, inhoudelijke diepgang en een sterke betrokkenheid bij de gemeenschap.

Met deze lezing deelt hij zijn kennis en inzichten met ons, en nodigt hij uit tot een verdiepend begrip van het verleden van onze streek.

Rome en de Lage Landen.

Binnenkort verschijnt het boek, Rome en de Lage Landen, een geschiedenis van Caesar tot Clovis.

Auteur, dr. Robert Nouwen (Bree, 1959) zal maandagavond 23 februari hierover een lezing voor ons verzorgen bij braseerie Antje van de Statie. Reserveer alvast deze datum in uw agenda.

Wij hopen u ook in 2026 weer allen te mogen begroeten bij onze activiteiten.

Namens het bestuur van de Kring Weert van het LGOG

Met vriendelijke groet,

Peter Korten
Voorzitter

Paul Lammeretz
Secretaris